

Nr 719

L a g

om säkerheten på fartyg;

given Stockholms slott den 19 november 1965.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

1 KAP.

Allmänna bestämmelser

1 §.

Denna lag äger, i den mån ej annat särskilt anges eller följer av lagen, tillämpning på fartyg som nyttjas till sjöfart i svenskt farvatten och på svenskt fartyg som nyttjas till sjöfart utanför svenskt farvatten.

Lagens bestämmelser gälla örlogsfartyg endast såvitt Konungen förordnar därom.

2 §.

För att trygga säkerheten på fartyg skall lända till efterrättelse vad som i denna lag, i anslutning till bestämmelser i sjölagen, föreskrives i fråga om sjövärdighet, anordningar till förebyggande av ohälsa och olycksfall, lastning, passagerarantal och bemanning.

3 §.

Tillsyn av fartyg i de hänseenden som behandlas i denna lag utövas av sjöfartsstyrelsen samt, under styrelsens överinseende och ledning, av statens fartygsinspektion. Konungen äger förordna svensk konsul att utöva tillsyn utom riket.

I frågor som avse ombordanställdas skydd mot ohälsa och olycksfall i arbetet skall tillsynen utövas under samverkan med arbetarskyddsstyrelsen.

Över fartygs bemanning utövas tillsyn även av mönstringsförrättare.

4 §.

Tillsyn av fartyg, som äges eller brukas av svenska staten och användes för annat ändamål än att i allmän trafik befordra gods eller passagerare, utövas av den myndighet under vars förvaltning fartyget står, i den mån Konungen ej bestämmer annat.

¹ Prop. 1965: 132; L¹U 30; Rskr 354.

5 §.

Konungen må beträffande visst slag av fartyg, viss utrustning eller vissa förhållanden ombord bestämma, att tillsyn skall utövas av särskilt förordnad tillsynsmyndighet.

6 §.

Om förrättningar för tillsyn enligt denna lag stadgas i 7 kap. Sjöfartsstyrelsen må uppdraga åt sakkunnig att biträda vid tillsynsförrättning eller att utom riket verkställa sådan förrättning. Svensk konsul, som förordnats att utöva tillsyn av fartyg, äger utse sakkunnig att verkställa tillsynsförrättning utom riket eller att biträda vid sådan förrättning.

7 §.

Polismyndighet, tullmyndighet och lotsmyndighet äro pliktiga att lämna tillsynsmyndighet erforderligt biträde.

8 §.

Den som verkställer tillsynsförrättning eller biträder vid sådan förrättning skall lämnas tillträde till fartyget samt äga göra erforderliga undersökningar där och taga del av de handlingar rörande fartyget, som finnas ombord.

Förrättningsmannen skall, om det är möjligt, ordna förrättningen så att fartyget icke fördröjes eller annan olägenhet uppkommer.

9 §.

Den som har eller haft att utöva tillsyn enligt denna lag eller med stöd därav utfärdade föreskrifter eller anlåtats såsom biträde vid tillsynsförrättning må ej röja eller obehörigen nyttja yrkeshemlighet som därigenom blivit känd för honom.

10 §.

Certifikat enligt denna lag skall utfärdas för visst fartområde eller del av fartområde och för bestämd tid. I certifikat må anges särskilt vilken för att det skall vara giltigt. Giltighetstiden för certifikat må förlängas.

Fartområdena äro:

a) *inre fart*: fart inom riket i hamnar, floder, kanaler och insjöar även som inomskärs vid kusterna samt fart i Kalmarsund; med fart som nu sagts likställas all fart i Öresund och på Oslofjorden intill Larvik;

b) *stor kustfart*: annan fart än som anges under a) till eller från in- eller utrikes orter, belägna vid Östersjön eller därmed i sjöfartsförbindelse varande farvatten, dock ej bortom linjen Hanstholm—Lindesnäs eller bortom Cuxhaven;

c) *nordsjöfart*: annan fart än som anges under a) och b), dock ej bortom linjen Shetlands nordpynt—Trondheimsfjorden, 11 grader västlig längd (Irlands västkust) och 48 grader nordlig latitud (Brest);

d) *oceanfart*: all annan fart än som anges under a)—c).

Nyttjas fartyg i fart mellan utländska orter, äger sjöfartsstyrelsen, om det med hänsyn till farvattnets beskaffenhet eller andra förhållanden föras lämpligt, förordna att fartyget må anses nyttjat i därmed jämförelse mindre vidsträckt fart än som eljest vid tillämpning av andra stycket skulle vara fallet.

11 §.

Konungen äger föreskriva att fartyg, utöver certifikat som följer av denna lag, skall ha certifikat avseende visst förhållande, som regleras i denna lag eller med stöd därav utfärdade föreskrifter.

12 §.

Certifikat utfärdas av sjöfartsstyrelsen, om Konungen ej bestämmer annat.

13 §.

Fartyg som är försett med certifikat må icke nyttjas i vidsträcktare fart än certifikatet omfattar.

14 §.

Konungen äger förordna att undersökning rörande fartyg och utrustning, som företages av utländsk myndighet eller av klassificeringsanstalt, skall godkännas som tillsynsförrättning, verkställd av svensk myndighet samt att certifikat som utfärdas efter sådan undersökning äger samma giltighet som certifikat, utfärdat av svensk myndighet.

15 §.

Konungen äger meddela erforderliga bestämmelser om ersättning åt sakkunnig som enligt 6 § andra stycket anlitas för tillsynsförrättning.

2 KAP.

Fartygs sjövärdighet och fartcertifikat

1 §.

Fartyg är icke sjövärdigt, om det ej är så konstruerat, byggt, utrustat och vidmakthållet att det med hänsyn till fartygets användning och den fart, vari det nyttjas eller avses att nyttjas, erbjuder betryggande säkerhet till förekommande av sjöolycka.

2 §.

Svenskt passagerarfartyg, oavsett dräktighet, och annat svenskt fartyg med en bruttodräktighet av minst 100 registerton skola ha bevis att fartyget vid tillsynsförrättning befunnits sjövärdigt (*fartcertifikat*).

Till passagerarfartyg hänföres fartyg, som medför flera än tolv passagerare. Med passagerare avses varje person ombord utom befälhavaren, medlem av besättningen, annan som är anställd ombord eller eljest befinner sig där på grund av arbete för fartygets behov eller i offentlig tjänsteförrättning rörande fartyget samt barn som icke fyllt ett år.

Fartcertifikat fordras ej för fartyg, som äges eller brukas av svenska staten och användes för annat ändamål än att i allmän trafik befordra gods eller passagerare.

3 §.

Har för fartyg utfärdats passagerarfartygscertifikat enligt 5 kap., må sjöfartsstyrelsen medge befrielse från skyldighet för fartyget att ha fartcertifikat.

4 §.

Sjöfartsstyrelsen skall förklara fartcertifikat ogiltigt, om

- a) fartyget eller dess utrustning ändrats på så väsentligt sätt att ändringen kan antagas ha betydelse för sjövärdigheten,
- b) fartyget eller dess utrustning skadats på sätt som uppenbarligen är av betydelse för sjövärdigheten och skadan icke avhjälpes på sätt sjöfartsstyrelsen bestämmer,

- c) annan omständighet förekommit som uppenbarligen kan ha betydelse för sjövärdigheten, eller
d) fartyget icke undergår föreskriven tillsynsförrättning.

5 §.

Fartcertifikat skall genast avlämnas till sjöfartsstyrelsen, om certifikatet förklarats ogiltigt eller om dess giltighetstid gått till ända eller om nytt certifikat utfärdats.

6 §.

Enligt de närmare bestämmelser Konungen meddelar äger sjöfartsstyrelsen medge att fartyg nyttjas till sjöfart utan hinder av vad som sägs i detta kapitel.

3 KAP.

Åtgärder till förebyggande av ohälsa och olycksfall m. m.

1 §.

Fartyg skall vara så inrättat och anordnat, att de ombordvarande i möjligaste mån beredes skydd mot ohälsa och olycksfall.

2 §.

På fartyg skola i erforderlig omfattning finnas sovrum, dagrum, måltidsrum, kök eller motsvarande utrymme för matlagning, toaletterum, tvättrum, sjukrum och andra särskilt inrättade utrymmen för de ombordanställdas personliga behov, bekvämlighet och trevnad, allt av tillräcklig storlek samt med lämplig inredning och utrustning.

3 §.

Till förekommande av olycksfall i arbetet skola ångmaskiner, motorer, transmissioner, arbetsmaskiner och andra därmed jämförliga maskinella anordningar, ångpannor och andra tryckkärl samt lyft- och transportanordningar vara försedda med erforderliga skyddsanordningar samt även i övrigt vara så utförda och anordnade, att de erbjuda betryggande säkerhet.

För att förebygga att ombordanställd skadas av väder eller sjö, genom fall, nedstörtande föremål eller ras eller av splitter, stänk, vassa eller heta föremål eller heta vätskor eller genom klämning eller slag eller genom eldfarliga, explosiva, frätande, giftiga eller andra hälsofarliga ämnen eller genom elektrisk ström, kyla eller värme eller genom bländande ljus skada sådana åtgärder vidtagas att fara härför undgås i möjligaste mån.

4 §.

Om till skydd mot ohälsa eller olycksfall annan åtgärd icke kan vidtagas eller skäligen fordras, skall personlig skyddsutrustning av lämplig beskaffenhet tillhandahållas den ombordanställda.

5 §.

För att hjälp och vård vid olycksfall eller sjukdom skall kunna lämnas ombord, skola sådana åtgärder vara vidtagna som kunna anses erforderliga med hänsyn till de ombordanställdas antal samt fartygets användning och den fart, vari fartyget nyttjas.

6 §.

Kost som tillhandahålles ombordanställd skall vara tillräcklig och av fullgod beskaffenhet.

Vatten för de ombordanställdas behov såsom till dryck, personlig hygien, matlagning och diskning skall finnas lätt tillgängligt ombord i erforderlig mängd och av tillfredsställande beskaffenhet.

7 §.

Om arbetstiden ombord gälla särskilda bestämmelser. Även om användande i skeppstjänst av minderårig är särskilt stadgat.

8 §.

Om ej särskilt förhållande berättigar till undantag, skall på fartyg med minst fem ombordanställda bland de ombordanställda utses ett eller flera skyddsombud att företräda de ombordanställda i frågor rörande sundhet och säkerhet i arbetet. Om det är påkallat, bör skyddsombud utses även på annat fartyg.

Val av skyddsombud förrättas av de ombordanställda.

9 §.

På fartyg med en besättning som normalt uppgår till minst tjugofem man skall finnas en av företrädare för redaren och av skyddsombud sammansatt skyddskommitté, som har att verka för sundhet och säkerhet i arbetet. Om det är påkallat, bör skyddskommitté tillsättas även på annat fartyg.

10 §.

Skyddsombud må icke hindras att fullgöra sina uppgifter. Den som utsetts till skyddsombud må icke på grund härav eller på grund av sin verksamhet i denna egenskap tillskyndas försämrade arbetsförhållanden eller anställningsvillkor eller skiljas från anställningen.

Den som bryter mot stadgandet i första stycket är skyldig ersätta därav uppkommen skada enligt de grunder som anges i 42 § andra stycket arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1). Avtalsuppsägning eller annan dylik rättshandling, som sker i strid mot nämnda stadgande, är ogill.

Talan på grund av bestämmelserna i denna paragraf skall väckas inom två år från avslutandet av den åtgärd varpå anspråket grundas. Försummas det, är talan förlorad. Beträffande mål som här avses gälla föreskrifterna i 44 § arbetarskyddslagen.

11 §.

Bestämmelserna i 2—10 §§ gälla icke utländskt fartyg i vidare mån än Konungen förordnar därom.

4 KAP.

Lastning, lastmärke och fribordscertifikat

1 §.

Fartyg må icke vara så lastat eller barlastat att dess stabilitet eller bärighet äventyras eller säkerheten för fartyget eller de ombordvarande sättes i fara.

2 §.

Fartyg som befordrar gods eller passagerare och har en bruttodräktighet av minst 20 registerton skall på vardera sidan vara försett med lastmärken, som utvisa minsta tillåtna fribord för fartyget.
Lastmärken fastställas av sjöfartsstyrelsen.
Bestämmelsen i första stycket gäller icke lustfartyg.

3 §.

Fartyg som avses i 2 § första stycket skall ha bevis att fartygets lastmärken vid tillsynsförrättning befunnits riktigt och varaktigt anbragta på fartygets sidor (*fribordscertifikat*).

4 §.

Fartyg må icke lastas djupare än som anges av det lastmärke som är tillämpligt.

5 §.

Sjöfartsstyrelsen skall förklara fribordscertifikat ogiltigt, om

- fartygets skrov eller överbyggnad ändrats på så väsentligt sätt att fribordet bör ändras,
- fartyget icke är i betryggande skick i fråga om skydd för öppningar eller i fråga om räcken, brädgångar, länsportöppningar eller i fråga om tillträde till besättningens bostäder eller passagerarutrymmen, eller
- fartyget icke undergår föreskriven tillsynsförrättning beträffande lastmärke.

Bestämmelserna i 2 kap. 5 § om fartcertifikat äga motsvarande tillämpning i fråga om fribordscertifikat.

6 §.

Bestämmelserna om lastmärke och fribordscertifikat gälla icke utländska fartyg i vidare mån än Konungen förordnar därom.
För utländskt fartyg må såsom fribordscertifikat godtagas annan handling varav fartygets minsta tillåtna fribord framgår.

5 KAP.

Passagerarfartyg och passagerarfartygscertifikat

1 §.

För passagerarfartyg skall, med beaktande av fartygets stabilitet och härrighet samt de åtgärder som vidtagits för att förebygga ohälsa och olycksfall ombord, vara fastställt det högsta antal passagerare som fartyget må medföra.

2 §.

Svenskt passagerarfartyg skall ha bevis, varav framgår att fartyget vid tillsynsförrättning befunnits lämpligt att befordra passagerare och det högsta antal passagerare som fastställts enligt 1 § (*passagerarfartygscertifikat*).

Utländskt passagerarfartyg skall ha certifikat eller annan handling, varav framgår det högsta tillåtna antalet passagerare.

3 §.

Passagerarfartygscertifikat må ej utfärdas för längre tid än den som gäller för fartygets fartcertifikat.

4 §.

Passagerarfartyg må icke under resa medföra högre antal passagerare än som anges i passagerarfartygscertifikatet eller för utländskt passagerarfartyg i motsvarande handling.

I nämnda antal inräknas ej bärgare eller dennes medhjälpare, som medföljer fartyget, sedan detta drabbats av sjöskada, eller person, som införes till hamn efter att ha räddats ur sjönöd.

Vid kortare fart mellan svenska hamnar skall i passagerarantalet icke inräknas sjöman som efter erhållen eller avslutad anställning medföljer till eller från annat fartyg med samma redare.

Konungen äger meddela närmare bestämmelser om vad som skall förstås med kortare fart samt föreskriva i vilken mån tredje stycket skall äga tillämpning vid färd mellan utländska hamnar.

5 §.

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ om fartcertifikat äga motsvarande tillämpning i fråga om passagerarfartygscertifikat.

6 §.

Enligt de närmare bestämmelser Konungen meddelar äger sjöfartsstyrelsen medge att fartyg i särskilda fall nyttjas som passagerarfartyg utan hinder av vad som sägs i detta kapitel.

6 KAP.

Bemanning och minimibesättning m. m.

1 §.

Fartyg skall vara bemannat på betryggande sätt.

Under resa, som under vanliga förhållanden kräver mer än tolv timmars oavbruten gång eller som i annat fall är sådan, att skeppstjänsten måste indelas i skift, må fartyget icke ha mindre besättning än att befäl och manskap kunna indelas i erforderligt antal vakter.

Fartyg må icke under resa ha mindre besättning än att erforderlig personal kan avdelas för kosthållet ombord och, om fartyget enligt gällande föreskrifter skall vara utrustat med teleanläggning, för anläggningens behöriga nyttjande.

2 §.

För fartyg med en bruttodräktighet av minst 20 registerton, som befordrar gods eller passagerare, skall sjöfartsstyrelsen, efter samråd med organisationer representerande redare och ombordanställda, fastställa den minsta besättning som kan anses betryggande från sjösäkerhetssynpunkt i den fart, vari fartyget nyttjas eller avses att nyttjas (*minimibesättning*). Om fartyget nyttjas eller avses att nyttjas i flera fartområden, skall minimibesättning fastställas för varje sådant område.

Konungen äger bestämma, att minimibesättning skall fastställas även för annat fartyg än i första stycket sägs.

3 §

När minimibesättning fastställs, skall besättningens sammansättning till antal och kvalifikationer beslännas med hänsyn till fartygets storlek, beskaffenhet, utrustning, användning och den fart, vari fartyget nyttjas eller avses att nyttjas. Härvid skall iakttagas att fartyg erhåller befäl till det antal och med den behörighet som särskilt föreskrives samt att manskapet ges en sammansättning som är tillfredsställande med hänsyn till fartygets säkra framförande och sjösäkerheten i övrigt.

4 §.

Sedan minimibesättning för visst fartyg fastställts, skall sjöfartsstyrelsen låta anteckna minimibesättningens sammansättning till antal och kvalifikationer samt det fartområde för vilket besättningen fastställts i den tillsynsbok för fartyget, som föreskrives i 7 kap. 20 §.

5 §.

Har anteckning om minimibesättning för visst fartområde införts i fartygs tillsynsbok, må fartyget icke framföras i fartområdet, om besättningens antal understiger vad som anges i tillsynsboken.

6 §.

Ändras fartyg eller dess utrustning på sätt som kan antagas ha betydelse för minimibesättningens sammansättning, äger sjöfartsstyrelsen återkalla meddelat beslut om minimibesättning.

Har beslut om minimibesättning återkallats, skall tillsynsboken genast lämnas till sjöfartsstyrelsen.

7 §.

Bestämmelserna i 1 § andra och tredje styckena samt 2—6 §§ gälla icke utländskt fartyg.

7 KAP.

Tillsyn av lagens efterlevnad m. m.

Tillsynsförrättningar

1 §.

De tillsynsförrättningar som skola företagas enligt denna lag äro

- a) regelbunden undersökning av fartyg jämte utrustning (*sjövärdighetsbesiktning*),
- b) regelbunden undersökning av annat fartyg än passagerarfartyg och dess utrustning i viss del eller vissa delar (*mellanbesiktning*),
- c) regelbunden undersökning av fartyg för fastställande av dess lämplighet för passagerarbefordran och högsta tillåtna antal passagerare (*passagerarfartygsbesiktning*),
- d) regelbunden undersökning och uppmätning av fartyg för åsättande av lastmärke eller meddelande av tillstånd att bibehålla sådant märke (*primbordsbesiktning*),
- e) särskild undersökning av fartyg i viss del eller vissa delar (*extra besiktning*) och
- f) annan undersökning av förhållandena ombord (*inspektion*).

Om det är möjligt skola flera tillsynsförrättningar på ett fartyg ske samtidigt. Förrättning skall om möjligt ske i samband med undersökning i klassificeringsanstalt, som omfattas av förordnande enligt 1 kap. 14 §.

2 §.

Vid sjövärdighetsbesiktning skall i den omfattning Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, sjöfartsstyrelsen bestämmer, undersökas om skrov med fasta delar, framdrivningsmaskineri med hjälpmaskiner, elektrisk anläggning samt utrustning motsvara de fordringar på sjövärdighet som uppställas i denna lag eller i föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen.

Vid sjövärdighetsbesiktning skall inspektion äga rum enligt 16 §.

3 §.

Fartyg, som bygges för svensk beställare, skall undergå sjövärdighetsbesiktning, innan fartyget nyttjas till sjöfart.

Har utländskt fartyg blivit svenskt eller har svenskt fartyg, vars brutto-dräktighet understiger 100 registerton, bytt ägare utan att därigenom upphöra att vara svenskt, äger sjöfartsstyrelsen besluta att sjövärdighetsbesiktning av fartyget skall äga rum, om det icke med hänsyn till fartygets beskaffenhet eller omständigheterna i övrigt är obehövt.

Bestämmelserna i denna paragraf gälla passagerarfartyg, oavsett minsta dräktighet, och annat fartyg med en bruttodräktighet av minst 20 registerton.

4 §.

Passagerarfartyg skall undergå förnyad sjövärdighetsbesiktning, om det nyttjas i stor kustfart eller vidsträcktare fart, inom tolv månader och i annat fall inom tjugofyra månader efter senast företagen sjövärdighetsbesiktning.

5 §.

Om annat fartyg än passagerarfartyg är högst tjugofyra år och har högsta klass i klassificeringsanstalt som omfattas av förordnande enligt 1 kap. 14 §, skall det undergå förnyad sjövärdighetsbesiktning inom fyrtioåtta månader efter senast företagen sjövärdighetsbesiktning eller, om fartyget undergår årlig tillsyn av botten utvändigt, framdrivningsmaskineri, propelleraxel och roder i den omfattning sjöfartsstyrelsen bestämmer, inom sextio månader efter senast företagen sjövärdighetsbesiktning.

Har fartyget icke sådan klass som nu nämnts eller är det äldre än tjugofyra år, bestämmer sjöfartsstyrelsen den tid, inom vilken nästa sjövärdighetsbesiktning skall äga rum. Med beaktande särskilt av fartygets ålder och allmänna tillstånd skall tidpunkten bestämmas till tidigast tjugofyra och senast fyrtioåtta månader efter senast företagen sjövärdighetsbesiktning.

Bestämmelserna i denna paragraf gälla ej fartyg med mindre bruttodräktighet än 100 registerton.

6 §.

Sjöfartsstyrelsen äger meddela anstånd med förnyad sjövärdighetsbesiktning under högst tre månader.

7 §.

Vid mellanbesiktning skall i den omfattning Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, sjöfartsstyrelsen bestämmer undersökas om

1548

farlygg och utrustning motsvara de fordringar på sjövärdighet som uppställas i denna lag eller i föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen.

Vid besiktningen skall inspektion äga rum enligt 16 §, om detta icke är uppenbart obehövt.

8 §.

Fartyg skall undergå mellanbesiktning inom tjugofyra månader efter senast genomgången sjövärdighetsbesiktning eller mellanbesiktning. Mellanbesiktning avseende fartygets radioinstallation skall dock ske minst en gång var tolfte månad.

Bestämmelserna i första stycket gälla ej fartyg med mindre bruttodräktighet än 100 registerton.

9 §.

Vid passagerarfartygsbesiktning skall i den omfattning Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, sjöfartsstyrelsen bestämmer undersökas om fartyget med hänsyn till de fordringar som uppställas i denna lag eller i föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen må medföra flera än tolv passagerare. Är så fallet, skall bestämmas det högsta antal passagerare som fartyget må medföra.

Vid besiktningen skall inspektion äga rum enligt 16 §, om detta icke är uppenbart obehövt.

10 §.

Passagerarfartyg skall undergå passagerarfartygsbesiktning i samband med att fartyget undergår sjövärdighetsbesiktning.

Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, sjöfartsstyrelsen äger förordna, att fartyget i särskilt fall må befrias från skyldighet att undergå passagerarfartygsbesiktning enligt första stycket.

11 §.

Vid fribordsbesiktning skall i den omfattning Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, sjöfartsstyrelsen bestämmer undersökas, huru enligt denna lag och med stöd därav utfärdade föreskrifter minsta tillåtna fribord för fartyget skall bestämmas och genom lastmärken anges eller, där lastmärken åsatts fartyget, huruvida de må bibehållas.

Vid besiktningen skall inspektion äga rum enligt 16 §, om detta icke är uppenbart obehövt.

12 §.

Fartyg, som enligt denna lag skall vara försedd med lastmärke, skall undergå fribordsbesiktning i samband med att fartyget första gången undergår sjövärdighetsbesiktning eller då sjöfartsstyrelsen bestämmer. Förordnad fribordsbesiktning skall äga rum minst vart femte år, om Konungen icke föreskriver kortare tid.

13 §.

Vid extra besiktning skall i den omfattning Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, sjöfartsstyrelsen bestämmer undersökas om viss del av fartyg eller dess utrustning motsvarar de fordringar på sjövärdighet som uppställas i denna lag eller i föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen.

14 §.

Fartyg skall undergå extra besiktning, när fartyget genomgått större ombyggnad, reparation eller förnyelse eller lidit skada som kan inverka menligt på sjövärdigheten.

Om det med hänsyn till fartygs ålder, allmänna tillstånd eller omständigheterna i övrigt föreligger särskilda skäl, äger sjöfartsstyrelsen eller statens fartygsinspektion besluta att fartyget skall undergå extra besiktning även i annat fall än som avses i första stycket.

Bestämmelserna i första och andra styckena gälla passagerarfartyg, oavsett dräktighet, och annat fartyg med en bruttodräktighet av minst 20 registerton.

15 §.

För fartyg, som innehar högsta klass i klassificeringsanstalt, vilken omfattas av förordnande enligt 1 kap. 14 §, och icke är äldre än tjugofyra år, må den undersökning av fartyget, som lett till att fartyget erhållit eller fått bibehålla klassen, godkännas såsom besiktning, som avses i 1 § a), b), d) eller c) i de delar undersökningen omfattar. Detta gäller dock icke sådan undersökning av sjövärdigheten som avslutats tidigare än sex månader före förrättningen, om särskilda skäl ej föreligga att godkänna undersökningen. Överföres fartyg till ny klassificeringsanstalt eller föreligga i annat fall särskilda skäl att underkasta fartyg besiktning, äger sjöfartsstyrelsen besluta därom.

Har fartyget icke klass som avses i första stycket eller är det äldre än tjugofyra år, må sjöfartsstyrelsen efter prövning i varje särskilt fall godkänna undersökningen såsom besiktning i den omfattning som föreskrives i första stycket.

16 §.

Vid inspektion skall undersökas om erforderliga åtgärder iakttagits för att förebygga ohälsa och olycksfall, om fartyget är behörigen lastat eller barlastat, om fartyget är bemannat på betryggande sätt och om det eljest är i behörigt skick. Inspektion må göras mindre omfattande än nu sagts.

Fartyg skall underkastas inspektion när tillsynsmyndighet finner det påkallat.

17 §.

Tillsyn av utländskt fartyg sker genom inspektion.

På framställning av myndighet i främmande stat må sjöfartsstyrelsen dock förordna om annan tillsynsförrättning beträffande fartyg som är hemmahörande i den främmande staten och, om så erfordras, utfärda certifikat, som avses i denna lag eller i föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen.

Ritningar och tillsynsbok

18 §.

Ritning till fartyg, som bygges eller ombygges för svensk räkning och enligt denna lag skall undergå annan tillsynsförrättning än inspektion, skall ges in till sjöfartsstyrelsen i god tid innan det arbete som ritningen avser börjas. I trängande fall eller om fartyget tillfälligt ändras eller ombygges utomlands, må ritning insändas i efterhand.

Ritning till utländskt fartyg, som blivit svenskt och med anledning därav skall undergå sjövärdighetsbesiktning, skall ges in till sjöfartsstyrelsen så snart det kan ske.

Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, sjöfartsstyrelsen äger meddela erforderliga föreskrifter om vilka ritningar som skola inges samt medge lättnad i fråga om skyldigheten att ge in ritningar till viss typ av

fartyg och till fartyg som innehar klass i klassificeringsanstalt, vilken omfattas av förordnande enligt 1 kap. 14 §.

19 §.

På särskild framställning av beställare, redare eller skeppsbyggare skall sjöfartsstyrelsen granska ritning som avses i 18 § samt avge det yttrande vartill granskningen ger anledning med hänsyn till bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen.

Ritning rörande maskineri, utrustning eller särskild anordning ombord skall granskas även på framställning av tillverkare.

20 §.

Svenskt passagerarfartyg, oavsett dräktighet, och annat svenskt fartyg med en bruttodräktighet av minst 20 registerton skola ha tillsynsbok.

Om tillsynsförrättning, om anmärkning som framkommit vid tillsynsförrättning och om åtgärd som vidtagits med anledning av anmärkningen skall förrättningsmannen göra anteckning i tillsynsboken och lämna underrättelse till sjöfartsstyrelsen och fartygets redare eller den som i redarens ställe brukar fartyget.

8 KAP.

Förbud mot nyttjande

1 §.

Förekommer skälig anledning antaga, att fartyg icke är sjövärdigt för resa i avsedd fart, att fartyget i väsentligt avscende brister i fråga om skyddet mot ohälsa och olycksfall,

att det icke är behörigen lastat eller barlastat, att det medför passagerare utöver det högsta tillåtna antalet, eller att det icke är bemannat på betryggande sätt, må fartygets resa förbjudas i avbidan på rättelse.

Är allenast fråga om brist i arbetsinrättning eller arbetsredskap, må i stället förbud meddelas att begagna inrättningen eller redskapet innan rättelse vidtagits.

Resa må jämväl förbjudas, om fartyg icke hålles tillgängligt för tillsynsförrättning eller om fartyg, som enligt denna lag skall ha fart-, passagerarfartygs- eller fribordscertifikat, saknar gällande sådant certifikat.

2 §.

Förbud enligt 1 § må meddelas av sjöfartsstyrelsen, statens fartygsinspektion och annan tillsynsmyndighet som Konungen bestämmer. Utom riket må sådant förbud meddelas även av svensk konsul som förordnats att utöva tillsyn av fartyg. Förbud enligt 1 § andra stycket må därjämte meddelas av myndighet som avses i 1 kap. 5 § samt, oberoende av förordnande, av svensk konsul. Beslut av annan än sjöfartsstyrelsen skall genast underställas styrelsen för godkännande.

Beslutet skall innehålla uppgift om skälen för förbudet och de åtgärder som skola vidtagas för rättelse. Avskrift av beslutet skall genast tillställas redaren eller den som i redarens ställe brukar fartyget, befälhavaren samt

om förbudet avser utländskt fartyg, diplomatisk eller konsulär representant för det land där fartyget hör hemma.

3 §.

Den som inom riket meddelat beslut enligt 1 §, avseende förbud mot fartygs resa, skall genast göra anmälan om beslutet till polismyndighet. Denna skall vidtaga de åtgärder som erfordras för att hindra fartygets avgång.

Anmälan skall göras även till tullmyndighet och lotsmyndighet. På dessa myndigheter ankommande förrättning för fartygets resa skall inställas så länge förbudet gäller.

Gäller förbudet svenskt fartyg som befinner sig utom riket, äger svensk konsul till förhindrande av resan avfordra fartygets befälhavare för fartyget gällande nationalitetshandling.

4 §.

Har fartygs avgång hindrats till följd av förbud, som meddelats av annan myndighet än sjöfartsstyrelsen och ej godkänts av styrelsen, är staten, om skäligen anledning till förbudet finnes icke ha förelegat, skyldig att ersätta den skada som må ha vållats genom förbudet.

Talan om ersättning enligt första stycket skall väckas vid Stockholms rådhusrätt inom två år från den dag då förbudet meddelades. Försummas det, är talan förlorad.

9 KAP.

Åligganden för redare, befälhavaren m. fl. till tryggande av säkerheten

1 §.

Enligt vad i sjölagen stadgas åligger det befälhavaren att tillse, att fartyget är i behörigt skick med avseende på sjövärdighet, anordningar till förebyggande av ohälsa och olycksfall, lastning och bemanning.

2 §.

Redare eller den som i redarens ställe brukar fartyget skall tillse att fartyget undergår tillsyn enligt 7 kap.

Redare eller beställare av fartyg skall tillse att ritning som avses i 7 kap. 18 § ges in till sjöfartsstyrelsen inom föreskriven tid.

3 §.

Redare eller den som i redarens ställe brukar fartyget, befälhavaren och den som eljest leder arbete ombord skola iakttaga allt som med hänsyn till arbetets natur och de förhållanden, under vilka arbetet bedrivs, samt ombordanställds ålder, yrkesvana och övriga förutsättningar för arbetet skäligen kan fordras för att förebygga att ombordanställd ådrager sig ohälsa i följd av arbetet eller drabbas av olycksfall däri.

Ombordanställd är pliktig att använda befintliga skyddsanordningar, noga följa denna lag eller föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen samt i övrigt iakttaga tillbörlig försiktighet och, i vad på honom ankommer, medverka till förekommande av ohälsa eller olycksfall. Ombordanställd är skyldig att använda personlig skyddsutrustning under arbetet och värda den.

4 §.

Om de skyldigheter som åvila tillverkare och försäljare av maskiner, redskap och andra tekniska anordningar samt den som upplåter till begagnande eller installerar sådana anordningar stadgas i arbetarskyddslagen.

5 §.

Befälhavaren skall tillse, att de ombordanställda erhålla tillräcklig och fullgod kost. Han skall jämväl ha uppsikt över hälsovårds- och bostadsförhållanden ombord.

6 §.

Redare eller den som i redarens ställe brukar fartyget samt befälhavaren och övrigt befäl ombord skola lämna eller låta lämna tillsynsmyndighet nödigt bistånd vid tillsynsförrättning och lämna varje upplysning som begäres vid förrättningen.

7 §.

Befälhavaren skall innan resa anträdes skaffa sig den kännedom om fartyget som han behöver för att kunna fullgöra sina åligganden beträffande säkerheten på fartyget.

Maskinchefen skall innan resa anträdes skaffa sig erforderlig kännedom om fartygets maskineri med tillhörande anläggningar och inrättningar samt fartygets brandsläckningsanordningar.

Besättningen skall genom befälhavarens försorg, i den mån det är möjligt, beredas tillfälle att förvärva erforderlig kännedom om fartyget innan resa anträdes.

8 §.

Innan resa anträdes skall fartyget göras sjöklart.

Därvid skall befälhavaren särskilt tillse, att

- a) tillräckligt med proviant, vatten och läkemedel samt erforderliga sjuk- och nautiska publikationer medföras på fartyget,
- b) signalapparater, lanternor, nautiska instrument, bärgningsredskap och övrig utrustning för säkerheten ombord äro klara till omedelbart bruk
- c) manöver- och kontrollorgan äro klara till omedelbart bruk,
- d) fartyget icke är nedlastat utöver tillämpligt lastmärke,
- e) erforderlig barlast intagits,
- f) lasten behörigen stuvats och betryggande anordningar vidtagits mot att last eller barlast förskjuter sig eller eljest åstadkommer skada på ombordvarande eller på fartyget,
- g) last eller annat icke belamrar fartygets utrustning, inrättningar eller redskap eller försvårar fartygets navigering,
- h) skeppsluckorna behörigen tillslutits och skalkats samt öppningar i däck, skott och bordläggning av betydelse för sjövärdigheten tillslutits på betryggande sätt.

Maskinchefen ansvarar för att fartygets maskineri med tillhörande anläggningar och inrättningar är i behörigt skick, att fartygets brandsläckningsanordningar äro klara till omedelbart bruk samt att erforderliga förenödenheter för maskineriets drift finnas ombord. Det åligger maskinchefen att lämna befälhavaren uppgift om den mängd drivmedel för maskineriets drift som medföres.

9 §.

Befälhavaren skall tillse att den tillsynsbok som avses i 7 kap. 20 § och certifikat som utfärdats för fartyget med stöd av denna lag finnas ombord

och hållas tillgängliga vid tillsynsförrättning. Måste fartyget överges, skall befälhavaren om möjligt sörja för att dessa handlingar bringas i säkerhet. Ej må någon förvägras att taga del av innehållet i tillsynsboken, såvitt hans rätt är beroende därav.

10 §.

Har olycksfall under skeppstjänst medfört dödlig utgång eller svårare kroppsskada eller samtidigt drabbat flera personer eller är olycksfall eller olyckstillbud under skeppstjänst eljest av sådan beskaffenhet att det kan antagas vara av väsentlig betydelse att det kommer till tillsynsmyndighetens kännedom, skall befälhavaren utan dröjsmål eller, om fartyget befinner sig till sjöss, genast efter ankomsten till hamn underrätta statens fartygsinspektion eller, om fartyget är utomlands, närmaste svenske konsul om olycksfallet eller tillbudet. Detsamma gäller om skada uppstått eller åtgärd vidtagits som är av betydelse för fartygets sjövärdighet.

Om befälhavarens skyldighet att till sjöfartsstyrelsen anmäla vissa händelser ombord finnas bestämmelser i sjölagen.

11 §.

Bestämmelserna i 2—10 §§ gälla icke utländskt fartyg.

10 KAP.

Ansvarsbestämmelser

1 §.

Underlåter redare eller den som i redarens ställe brukar fartyget att tillse att fartyget undergår tillsyn enligt 7 kap., dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

2 §.

Nyttjas fartyg till sjöfart utan att ha i denna lag föreskrivet certifikat eller i strid mot bestämmelse i sådant certifikat eller nyttjas fartyg till sjöfart utan att vara försett med lastmärke, om sådant är föreskrivet, dömes befälhavaren till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

3 §.

Iakttagar befälhavare icke de föreskrifter om minimibesättning, som med stöd av denna lag fastställts att gälla för fartyget, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Gärning som avses i första stycket skall icke medföra ansvar, om lämplig person som varit kvalificerad till befattningen icke kunnat erhållas i senast besökta hamn och detta föranlett att de uppställda fordringarna på kvalifikation hos medlem av minimibesättning icke blivit uppfyllda för viss tjänst ombord.

4 §.

Bryter befälhavare mot nyttjandeförbud enligt 8 kap. 1 §, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

5 §.

Ha flera medverkat till gärning som avses i 1—4 §§, gäller 23 kap. brottsbalken.

6 §.

Den som olovligen och utan giltigt skäl borttager skyddsanordning eller sätter den ur bruk, dömes till dagsböter.

7 §.

Lämnar någon uppsåtligen tillsynsmyndighet oriktig uppgift för att er- hålla certifikat enligt denna lag eller att få sådant certifikat förlängt, dö- mes till dagsböter.

Den som uppsåtligen lämnar tillsynsmyndighet oriktig uppgift i fråga om åtgärd, varom tillsynsmyndigheten givit anvisning, dömes till dags- böter.

8 §.

Den som försummar vad som åligger honom enligt 9 kap. 2 § andra sty- ket, 5 § eller 7—10 §§, dömes till dagsböter.

9 §.

Bryter någon mot 1 kap. 9 §, dömes, om gärningen ej är att anse som ämbetsbrott, till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

10 §.

Till straff enligt denna lag må ej dömas om strängare straff för gärning- en stadgas i brottsbalken eller sjölagen.

11 §.

I fråga om mål om ansvar enligt denna lag eller föreskrift som utfärdas med stöd av lagen äga bestämmelserna i 313 och 328 §§ sjölagen motsva- rande tillämpning.

11 KAP.

Besvär m. m.

1 §.

Talan mot beslut enligt denna lag av tillsynsmyndighet, som ej är central förvaltningsmyndighet, föres genom besvär hos sjöfartsstyrelsen.

Beslut som avses i första stycket skall, om ej annat anges i beslutet, lända till efterrättelse, intill dess sjöfartsstyrelsen i anledning av anförda besvär eller eljest annorlunda förordnar.

2 §.

I ärende, som genom besvär kommit under sjöfartsstyrelsens prövning, skall styrelsen förordna om syn på fartyget, om klaganden begär det eller det eljest prövas erforderligt.

Begär klaganden syn, skall han förskjuta kostnaden därför. Om det övrigt klagade beslutet fastställs, skall han sluttigt bära denna kostnad. Ändras beslutet, skall styrelsen med hänsyn till omständigheterna pröva om och i vad mån förskjutet belopp skall återbetalas till klaganden.

Konungen förordnar efter vilka grunder kostnad som avses i andra sty- ket skall bestämmas.

3 §.

Mot beslut enligt denna lag av sjöfartsstyrelsen eller av annan tillsyns- myndighet, som är central förvaltningsmyndighet, föres talan genom be- svär hos Konungen.

Om ej annat anges i beslutet, skall det utan hinder av anförda besvär lända till efterrättelse, intill dess Konungen annorlunda förordnar.

4 §.

Ytterligare föreskrifter för tillämpningen av denna lag meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av sjöfartsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1966, då lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg skall upphöra att gälla.

Tillstånd, förbud eller annat dylikt beslut som meddelats med stöd av äldre lag äger giltighet, till dess den därför bestämda tiden utgår eller, om beslutet meddelats utan begränsning till viss tid, sjöfartsstyrelsen återkallar detsamma.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till stadgande som ersatts genom bestämmelse i nya lagen, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

Beträffande fartyg, till vilket kölen sträckts före lagens ikraftträdande, gälla följande särskilda bestämmelser:

- a) Fartyg med en bruttodräktighet av lägst 100 registerton, som ej är passagerarfartyg, skall första gången undergå sjövärdighetsbesiktning på tid som följer av äldre bestämmelser och därefter i enlighet med bestämmelserna i den nya lagen. Sådant fartyg skall första gången undergå mellanbesiktning vid den tidpunkt då fartyget enligt äldre bestämmelser skulle ha undergått sådan förnyad sjövärdighetsbesiktning som enligt 16 § första stycket b) lagen om tillsyn å fartyg skall ske vid utgången av halva den stadgade mellantiden, och därefter i enlighet med bestämmelserna i den nya lagen.
- b) Passagerarfartyg skall första gången undergå sjövärdighetsbesiktning, när tiden för gällande passagerarfartygscertifikat utgår, och därefter i enlighet med bestämmelserna i den nya lagen.
- c) Fartcertifikat må för tiden intill dess sjövärdighetsbesiktning skall ske första gången efter lagens ikraftträdande utfärdas på grundval av undersökning, vid vilken utröntes att fartyget är i tillfredsställande skick med hänsyn till den fart i vilken det nyttjas eller avses att nyttjas.
- d) Fartyg som enligt äldre bestämmelser icke behövt vara försett med lastmärke må till den 1 januari 1968 nyttjas till sjöfart utan att ha sådant lastmärke åsatt och utan att ha fribordscertifikat.
- e) Tillsynsbok skall finnas på fartyget senast den dag då fartyget tages i bruk efter att första gången ha undergått tillsynsförrättning enligt den nya lagen.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 19 november 1965.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

(L. S.)

(Kommunikationsdepartementet)

GÖSTA SKOGLUND

Nr 719, 2/4, ark. Stockholm 1965. Kungl. Boktryckeriet, P.A. Norstedt & Söner

